

„Integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės kryptingas diegimas intensyvaus ūkininkavimo sąlygomis“

Programinis laikotarpis: 2014-2020

Priemonė: Parama EIP veiklos grupėms kurti ir jų veikai vystyti

Projekto vykdytojas: Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras

Projekto įgyvendinimo laikotarpis:
2018-10-10 – 2020-10-28

Finansavimas:

Bendra projekto vertė: 401 605,00 Eur

EŽŪFKP indėlis: 161 492,35 Eur

Valstybės indėlis: 28 498,65 Eur

Privačios/nuosavos lėšos: 211 614,00 Eur

Kontaktai: antanas.ronis@lammc.lt,
www.lammc.lt

Projekto aprašymas

Integruotosios kenksmingųjų organizmų kontrolės bendrųjų principų įgyvendinimo poreikis ūkiuose nuolat didėja, nes žemės ūkio gamyba darosi vis intensyvesnė. Žemės ūkio statistikos duomenys rodo, kad mažėja gyvulininkystės ir mišriųjų ūkių skaičius. Ūkininkai keičia veiklos kryptis dažniausiai pasirinkdami augalininkystės specializaciją. Atsižvelgdami į vietinės ir tarptautinės rinkos poreikius žemės ūkio produkcijos augintojai pasirenka auginti tik keletą pelningiausių augalų. Šiuo atveju tikslinio augalų apsaugos produktų naudojimo, neatsižvelgiant į naudojimo laiko svarbą ir tikslingumą, problema yra

didelė ir aktuali nacionaliniu, regioniniu ūkininkavimo mastu bei reikalauja kompleksinio sprendimo.

Dėl kenksmingųjų organizmų įvairovės ir jų gausos, informacijos apie ligų ir kenkėjų plitimą trūkumo, mokslininkų parengtų rekomendacijų dėl Integruotosios kenksmingųjų kontrolės priemonių pritaikomumo nepakankamo viešinimo, augalininkystės produkcijos augintojai priima klaidingus sprendimus pasirinkdami augalų apsaugos metodus. Projekto metu buvo diegiamos LAMMC sukurtos Integruotos augalų apsaugos technologijos bei viešinama informacija apie augalų apsaugos produktų svarbą, tiesiogiai bendraujant su ūkininkais, konsultantais bei kitais suinteresuotais asmenimis, taip betarpiškai perduodant mokslininkų sukauptą patirtį. Visų renginių metu bei leidžiant informacinius leidinius buvo akcentuojama, kad būtina tikslingai naudoti augalų apsaugos produktus ir įvertinti naudojimo laiko svarbą.

Tvarus augalų apsaugos produktų naudojimas yra susijęs su agroekosistemos pokyčių mažinimu – nedaroma neigiama įtaka biologinei įvairovei, užtikrinama augalų produkcijos kokybė. Svarbu optimaliai naudoti visas agropriemonės, nes dėl per dažno augalų apsaugos produktų naudojimo išsivysto atsparumas pesticidams, kurio pasekmė dar labiau išaugantis pesticidų naudojimas. Be to, neefektyvus augalų apsaugos priemonių naudojimas šalies mastu didina derliaus nuostolius, blogina žemės ūkio produkcijos kokybę, didina produkcijos savikainą ir mažina ūkių konkurencingumą.

Projekto tikslai

Integruotosios kenksmingųjų organizmų kontrolės kryptingas diegimas intensyvaus ūkininkavimo sąlygomis.

Projekto veiklos ir rezultatai

Projekto vykdymo metu buvo suformuotos 6 EIP veiklos grupės skirtinguose šalies regionuose. Kiekvieno projekte dalyvavusio ūkininko ūkyje, dvejus metus iš eilės, buvo įrengti lauko bandymai (po vieną žieminiuose kviečiuose ir žieminiuose rapsuose), kuriuose buvo lyginamos dvi technologijos: intensyvi ir integruota. Intensyvi technologija pagrįsta tuo, kad augalų apsaugos produktai yra naudojami pasiekus tam tikrą augalų išsivystymo tarpsnį. Integruotos technologijos taikymas yra sudėtingesnis, nes reikalingas holistinis požiūris ir lankstus reagavimas į kiekvieną konkrečią situaciją.

Pastarosios technologijos taikymas sudėtingesnis tuo, kad reikia turėti specifinių žinių nuo auginamos veislės jautrumo ligoms, kenksmingiausių žaladarių pažinimo iki konkrečių augalų apsaugos produktų veikliųjų medžiagų veikimo žinojimo prieš tam tikrus kenksmingus organizmus. Kiekvienais metais kiekviename ūkyje buvo surengtos lauko dienos, kurių metu buvo lyginamos abi technologijos. Projekto vykdytojai išsamiai paaiškino į ką reikėtų atkreipti dėmesį norint iki minimumo sumažinti augalų apsaugos produktų sunaudojimą, bet tuo pačiu nesumažinant derliaus.

Taip pat abejais projekto vykdymo metais LAMMC Žemdirbystės institute buvo atliekami lauko eksperimentai, kuriuose buvo tirtas herbicidų, augimo reguliatorių, insekticidų ir fungicidų efektyvumas žieminiuose kviečiuose ir žieminiuose rapsuose. Šių tyrimų pagrindu buvo paruoštos 8 rekomendacijos, kurias galima atsisiųsti ir atsispausdinti iš LAMMC tinklapio (<https://www.lammc.lt/lt/integruotos-kenksminguju-organizmu-kontroles-kryptingas-diegimas-intensyvaus-ukininkavimo-salygomis/rekomendacijos/3238>).

Įvertinus atliktų tyrimų rezultatus nustatyta, kad taikant integruotą auginimo technologiją, išlaidas augalų apsaugos produktams pavyko sumažinti vidutiniškai 24,27 proc. žieminiuose kviečiuose ir 15,54 proc. žieminiuose rapsuose, nors esminio derliaus sumažėjimo nebuvo fiksuota. Atskiruose projekto veikloje dalyvavusiuose ūkiuose pavyko sunaudojamų pesticidų kiekį sumažinti iki 50 proc.

LAMMC Žemdirbystės institute taip pat buvo surengtos po vieną lauko dieną kiekvienais metais. Bendras suorganizuotų lauko dienų skaičius yra 14. Projekto vykdymo pabaigoje buvo suorganizuota nuotolinė konferencija, kurios metu buvo pristatyta projekto vykdymo veikla ir gauti rezultatai.